

**SABAH SARAWAK KELUAR MALAYSIA (SSKM):
HALA TUJU SELEPAS PRU-14
SABAH SARAWAK KELUAR MALAYSIA (SSKM):
ITS DIRECTION IN THE POST GE-14**

MOHAMMAD SAIFUL SINRING¹
ANANTHA RAMAN GOVINDASAMY²

Fakulti Kemanusiaan, Seni dan Warisan, Universiti Malaysia Sabah,
Jalan UMS, 88400 Kota Kinabalu, Sabah
*anan@ums.edu.my*²

ABSTRAK Kajian ini adalah untuk memahami perkembangan fahaman gerakan pemisahan yang digerakkan oleh sebuah organisasi dikenali Sabah Sarawak Keluar Malaysia (SSKM). Sejak SSKM ditubuhkan tahun 2011, gerakan ini telah mendapat sambutan yang baik terutama dalam kalangan golongan muda yang inginkan hak yang lebih adil terutamanya dari segi ekonomi dan politik kepada dua negeri di Malaysia. Fokus utama kajian ini adalah untuk melihat faktor-faktor yang telah mendorong penubuhan SSKM, strategi-strategi yang telah diguna pakai untuk menarik sokongan kepada kumpulan ini dan akhir sekali membincangkan masa depan SSKM selepas pilihan raya umum yang ke-14 (PRU-14). Melalui kaedah perpustakaan, data-data sekunder yang berkaitan dengan SSKM akan dianalisis untuk menjawab objektif kajian yang telah ditetapkan. Dapatan awal kajian ini menunjukkan bahawa SSKM ini telah di manipulasi oleh kumpulan-kumpulan tertentu untuk mendapatkan ‘*political mileage*’ di Sabah dan Sarawak. Di samping itu, kemenangan parti tempatan, iaitu Parti Warisan dalam PRU-14 di Sabah dan pembentukan Gabungan Sarawak telah menjadikan tuntutan-tuntutan SSKM ini tidak disokong oleh majoriti masyarakat di Sabah dan Sarawak.

Kata kunci: SSKM, PRU-14, Perjanjian Malaysia, hak Sabah, hak Sarawak.

ABSTRACT *This study is to understand the development of the activist movement called Sabah Sarawak Keluar Malaysia (SSKM). Since the formation of SSKM in 2011, it managed to galvanise the support of the youths in demanding equality from the federal government in Putrajaya for Sabah and Sarawak. By using library research and secondary sources, this paper intends to explore factors which have contributed to the formation of SSKM, strategies that were used by SSKM to remain relevant, and finally, the future of SKMM in the aftermath of the 14th Malaysian General Elections. The*

findings of this study indicate that, the leaders of SKMM have manipulated the issues related to Sabahan and Sarawakian rights for their personal political gain. The election victory for the Sabah based Parti Warisan Sabah and the creation of Parti Gabungan Sarawak in the recently concluded election have hampered the relevance of SKMM in Sabah and Sarawak.

Keywords: *SSKM, GE-14, Malaysian Agreement, Sabah rights, Sarawak rights.*

PENGENALAN

Semasa pembentukan Malaysia pada tahun 1963, dalam kes Sabah dan Sarawak, penyatuan tersebut dipersetujui berdasarkan kepada syarat-syarat khusus yang dibincangkan dalam beberapa mesyuarat seperti Jawatankuasa Perundingan Perpaduan Malaysia (MSCC), Suruhanjaya Cobbold, dan Jawatankuasa Antara Kerajaan (IGC) atau Jawatankuasa Lansdowne. Pertemuan-pertemuan tersebut diadakan untuk memujuk kedua-dua Borneo Utara (Sabah) dan Sarawak untuk menyokong rancangan Greater Malaya. Hasilnya, beberapa perjanjian telah dibuat untuk melindungi kepentingan rakyat Borneo Utara (Sabah) dan Sarawak. Pada ketika itu, hujah-hujah bagi tuntutan 20 Perkara dan 18 Perkara bagi Sabah dan Sarawak masing-masing telah diartikulasikan oleh pihak-pihak tertentu. Selepas beberapa mesyuarat, pada bulan Februari 1963, IGC akhirnya mengeluarkan laporan yang mengandungi perkara-perkara ini. Matlamat utama perkara-perkara tersebut adalah untuk melindungi kepentingan khusus rakyat dan ianya telah berkuat kuasa sejak tahun 1963. Majlis Negeri Sarawak melaksanakannya pada 8 Mac, manakala Majlis Undangan Utara Borneo menerimanya pada 13 Mac. Perkara-perkara tersebut terdiri daripada kepentingan-kepentingan yang berkaitan dengan isu-isu seperti bahasa rasmi, agama, penyisihan kerajaan, imigresen, pendidikan, tanah dan sebagainya. Dengan itu, ia juga boleh dikategorikan sebagai Perkara 20 dan 18 yang telah dimeterai dalam perjanjian persekutuan 1963.

Walau bagaimanapun, pada 9 Ogos 2011, gerakan separatisme yang dikenali sebagai Kesatuan Sabah Sarawak (SSU) atau Sabah Sarawak Keluar Malaysia (SSKM) ditubuhkan dengan wawasan untuk memisahkan

Sabah dan Sarawak dari Semenanjung Malaysia. Selain itu, SSKM juga mahukan United Kingdom dan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu secara rasmi mengiktiraf misinya untuk menjadi salah satu Badan Bukan Kerajaan yang tidak berpihak mana-mana parti politik di Malaysia. Namun, tidak dapat dinafikan bahawa kewujudan pergerakan separatisme dalam sesebuah negara sebenarnya dipengaruhi oleh faktor penolak dan penarik yang berlainan. Sebagai contoh, kewujudan Pertubuhan Pembebasan Bersatu Pattani (PULO) di Thailand dan Barisan Pembebasan Islam Moro (MILF) di Filipina ditakrifkan sebagai perjuangan identiti keagamaan. Sebaliknya, Parti Nasional Scotland (SNP) di Scotland dan Parti Quebecois di Quebec lebih menumpukan kepada perjuangan nasionalis. Dalam kes SSKM pula, tumpuan utama adalah berkaitan hak Sabah dan Sarawak yang perlu mereka peroleh daripada kerajaan pusat. Hal ini demikian kerana SSKM percaya bahawa Kerajaan Persekutuan Malaysia gagal mengotakan janji mereka yang telah dimeterai sebelum ini.

Pada mulanya dipersetujui untuk melindungi kepentingan rakyat Sabah dan Sarawak. Namun, apa yang dilihat semasa pemerintahan parti pemerintahan sebelum ini masih gagal melindungi kepentingan rakyat Sabah dan Sarawak malahan apa yang dilihat oleh SSKM adalah kerajaan pusat telah memanipulasikan perjanjian mereka. Hal ini kemudiannya dikatakan menyebabkan rakyat di kedua-dua negeri menjadi ‘hamba politik.’ Beberapa hujah telah dibangkitkan oleh pemimpin politik, intelektual dan aktivis mengenai perkara ini. Walau bagaimanapun, adalah tidak adil untuk mengatakan siapa yang benar dan salah mengenai isu ini akan tetapi bagi isu ini untuk mendapat kebenarannya, maka fakta sejarah haruslah perlu dikaji untuk mendapatkan kesahihan.

Selain itu, data primer yang digunakan pengkaji adalah data asal yang mana akan dikumpulkan secara khususnya untuk menjawab kepada persoalan kajian (Marican, 2009: 200). Hal ini demikian kerana, data-data ini selalunya dikumpulkan sendiri oleh pengkaji melalui kajian lapangan seperti temu bual atau perbincangan. Di samping itu, data ini juga boleh dikumpulkan daripada individu, kumpulan fokus atau panel pakar. Manakala, Data Sekunder yang pada awalnya dikumpul pada masa lepas untuk tujuan lain tetapi ia sesuai digunakan bagi menjawab persoalan kajian yang dijalankan oleh pengkaji

masa kini atau maklumat serta bahan terbitan yang dikumpulkan oleh individu atau pengkaji lain dan bukannya pengkaji yang sedang melakukan kajian tersebut (Marican, 2009: 200–201). Sebagai contoh data primer ialah buku, jurnal, artikel, data banci dan internet melalui sumber yang diyakini digunakan sebagai rujukan dalam penulisan ilmiah ini. Selain itu, akhbar dan *blog* juga pengkaji telah gunakan sebagai salah satu kaedah dalam menambah lagi pengetahuan mengenai isu SSKM selepas PRU-14.

Maka itu, dalam kajian ilmiah ini kaedah analisis dokumen dan kaedah temu bual atau perbincangan telah dipilih sebagai salah satu aspek untuk mengumpul segala maklumat mengenai penulisan yang akan dihasilkan untuk mengukuhkan lagi kredibiliti dalam kajian ini. Hal ini demikian kerana, jika menggunakan kaedah temu bual dan analisis dokumen pengkaji akan mudah untuk mendalami tajuk tersebut, manakala jika menggunakan kaedah pemerhatian, responden akan lebih mudah untuk memanipulasikan data yang diperlukan oleh pengkaji. Melalui kedua kaedah ini pengkaji akan terus mendapatkan jawapan daripada penduduk asli tempatan itu sendiri khususnya di Sabah dengan menggunakan kaedah temu bual dan perbincangan untuk mendapatkan maklumat daripada responden. Analisis yang kritikal dilakukan ke atas bahan-bahan yang telah dinyatakan tadi adalah untuk mencapai objektif kajian dengan sepenuhnya bagi menjayakan kajian ini.

Faktor-faktor kewujudan SSKM

Penubuhan SSKM ini merupakan satu titik tolak yang mana mereka cuba untuk menyuarakan rasa tidak puas hati rakyat Sabah Sarawak terhadap kepimpinan kerajaan yang sebelum ini. Hal ini demikian kerana SSKM menganggap bahawa penubuhan kumpulan atau entiti mereka ini sangat relevan dalam mempertahankan hak-hak Sabah Sarawak daripada dimanipulasikan oleh kerajaan pusat atau persekutuan. Maka itu, pengkaji cuba menyenaraikan tiga faktor- faktor kewujudan SSKM ini seperti ekonomi, sosial dan politik. Ketiga-tiga faktor inilah yang akan mendorong penubuhan SSKM sama ada rakyat Sabah Sarawak itu sendiri sedar mahupun tidak. Namun, pengkaji melihat bahawa kerajaan pusat atau persekutuan telah cuba untuk realisasikan isu ini dengan sedaya upaya untuk memberikan yang terbaik dan pembahagian yang sama rata. Walau bagaimanapun, SSKM masih lagi cuba

untuk membuktikan bahawa kerajaan terdahulu telah melanggar beberapa perkara yang melanggar perjanjian Malaysia 1963.

Faktor yang pertama adalah faktor ekonomi yang merupakan salah satu penyebab utama penubuhan SSKM kerana mereka beranggapan bahawa Sabah Sarawak adalah negeri yang terkaya. Jika dilihat pada masa kini, kedua negeri ini adalah negeri yang termiskin yang mana penduduknya yang rata-rata di taraf paling ramai berstatus miskin dan miskin tegar di Malaysia (Unit Penyelarasan Pelaksanaan (ICU), 2017). Menurut Datuk Abdul Rahim Ismail menyatakan bahawa penubuhan SSKM merupakan satu anggapan yang berangan-angan terhadap penyelesaian terhadap isu yang dibangkitkan seperti isu royalti dan kemiskinan khususnya di Sabah (Utusan, 2015). Namun, pada tahun 2017 Sabah dan Sarawak yang paling tinggi mencatatkan jumlah miskin dan miskin tegar di seluruh Malaysia. Buktinya di Sabah status miskin tegar dan miskin yang dicatatkan oleh Unit Penyelarasan Pelaksanaan ialah sebanyak 42, 686 ketua isi rumah, manakala di Sarawak pula adalah 59,964 ketua isi rumah. Hal ini demikian kerana pembangunan yang tidak seimbang yang berlaku di Sabah Sarawak jika dibandingkan dengan negeri-negeri di Malaysia Barat. Namun, apa yang diperkatakan oleh bekas Menteri Komunikasi dan Multimedia iaitu Datuk Seri Salleh Said Keruak adalah pada tahun 2017 melaporkan kadar kemiskinan di Malaysia adalah yang paling rendah berbanding negara-negara di Asia Tenggara (MalaysiaKini, 2017). Beliau juga turut memperkatakan bahawa nilai kemiskinan negara berada hanya pada 3.8 peratus berbanding Vietnam dan Indonesia sebanyak 11.3 Peratus, Thailand sebanyak 12.6 peratus, Laos sebanyak 22 peratus, Filipina sebanyak 25.2 peratus dan Myanmar sebanyak 32.7 peratus (MalaysiaKini, 2017).

Selain itu, dalam pencapaian Malaysia pada beberapa tahun ini sangat berbeza daripada persepsi sesetengah pihak yang menganggap bahawa negara tertinggal di belakang kerana data yang ada menunjukkan Malaysia telah mencapai tahap pertumbuhan ekonomi yang cukup baik berbanding negara-negara jiran. Namun, apa yang dilihat bahawa satu cara untuk menilai pembangunan politik sesebuah negara adalah dengan melihat kepada pertumbuhan ekonominya. Hal ini demikian kerana, jurang politik tersebut menyerupai dan berkaitan dengan jurang ekonomi, tetapi ianya tidak sama dengan negara yang belum maju ekonominya mungkin mempunyai

sistem politik yang sangat maju dan negara-negara yang telah mencapai tahap ekonomi yang tinggi, kebajikan mungkin masih mempunyai politik yang tidak teratur dan kacau (Huntington, 1973: 2). Maka, berdasarkan pernyataan Huntington di sini sama sekali mencerminkan Malaysia pada saat ini, walaupun menteri-menteri sebelum ini memperkatakan ekonomi Malaysia di tahap yang baik akan tetapi dari segi politik masih tidak teratur. Oleh itu, kewujudan SSKM ini cuba untuk menyuarakan suara hati mereka kerana Sabah Sarawak ini dikenali sebagai negeri yang kaya dengan hasil muka bumi, tetapi apa yang dilihat kedua negeri inilah penyumbang terbesar penduduknya yang banyak di tahap kemiskinan dan miskin tegar.

Seterusnya, berbalik daripada kenyataan bekas Menteri Komunikasi dan Multimedia Datuk Seri Salleh Said Keruak dengan adanya usaha kerajaan dalam menjadikan negara Malaysia sebagai sebuah negara berpendapatan tinggi, maka beliau yakin bahawa 2018 bakal menjanjikan kehidupan yang lebih baik kepada rakyat (MalaysiaKini, 2017). Namun, jika dilihat pada realiti walaupun Malaysia merupakan negara yang mempunyai kadar kemiskinan yang terendah di Asia Tenggara akan tetapi itu hanyalah sekadar nombor sahaja kerana rakyat masih dalam keadaan kesusahan. Hal ini demikian kerana hanya Sabah Sarawak yang masih banyak penduduknya yang tergolong dalam miskin dan miskin tegar di Malaysia walaupun negara ini merupakan negara yang kaya dengan hasilnya seperti petroleum, gas asli, kayu balak dan arang batu. Pada tahun 2018, Malaysia telah mencatatkan Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) yang sederhana pada 5.2 peratus sehingga Bank Dunia juga turut menjangkakan bahawa Malaysia akan menjadi negara yang berpendapatan tinggi secepat 2020 (Syed Ibrahim Syed Noh, 2017). Walhal, menurut Bank Dunia juga, keluarga yang miskin ialah turut terkesan akibat inflasi pada tahun lalu sehingga menyebabkan kesan yang tidak seimbang pada isi rumah berpendapatan rendah terutamanya yang berada di kawasan luar bandar (World Bank Group, 2017: 24). Hal ini demikian kerana pendapatan yang sedikit serta barangan dan perkhidmatan yang ada mencatatkan kenaikan harga yang paling ketara. Maka itu, kewujudan SSKM ini adalah memperjuangkan hak mereka untuk disama ratakan pendapatan yang sedia ada sama ada di Malaysia Barat dan Malaysia Timur (Sabah, Sarawak dan Wilayah Persekutuan Labuan).

Faktor kedua adalah faktor politik yang merupakan faktor yang paling hangat diperkatakan oleh SSKM melalui media sosial. Hal ini demikian kerana melibatkan interaksi antara pemerintah dan masyarakat dalam rangka proses pembuatan dan pelaksanaan keputusan yang mengikat tentang kebaikan bersama masyarakat Sabah Sarawak Khususnya yang tinggal dalam suatu wilayah tertentu. Secara tidak langsungnya, politik merupakan salah satu perjuangan untuk memperoleh kekuasaan atau sebagai teknik menjalankan kekuasaannya di peringkat nasional (Isjwara, 1995: 42). Manakala, budaya politik pula keseluruhan daripada pandangan-pandangan politik seperti norma-norma, pola orientasi terhadap politik dan pandangan hidup pada umumnya (Mohd. Foad, 1999: 22). Melalui ini, ianya memberi maksud bahawa politik merupakan saranan memperjuangkan kekuasaan serta mempertahankan kekuasaan itu demi tujuan yang ingin dicapai. Namun, sebaliknya dalam konteks Sabah Sarawak dan Tanah Melayu di mana SSKM melihat Tanah Melayu tidak memperjuangkan hak-hak yang dimiliki oleh Sabah Sarawak sebaliknya memeralatkan dengan mengambil keuntungan daripada hasil kekayaan kedua negeri tersebut.

Seterusnya, SSKM juga turut menyuarakan mengenai suara autonomi yang perlu diberikan oleh Sabah Sarawak. Dari segi bahasa, istilah autonomi ini bermaksud keadaan sesebuah wilayah untuk membolehkan memerintah sendiri atau hak memerintah sendiri (Collier, t.t: 2). Hal ini demikian kerana, Sabah Sarawak mempunyai kuasa autonomi berkaitan dengan hal-ehwal imigresen, pendidikan, agama, kehakiman, bahasa, tanah dan kewarganegaraan (Trindade & Lee, 1986: 94–97). Semasa terbentuknya Malaysia melalui Perjanjian Malaysia 1963. Akan tetapi sejauh manakah kuasa tersebut diberikan kuasa sepenuhnya oleh Putrajaya? Dalam isu imigresen, sudah sedia bahawa warganegara kita yang berasal dari Semenanjung tidak bebas masuk ke Sabah Sarawak. Jika mereka ingin mengunjungi ke Sabah Sarawak, mereka perlu menunjukkan kad pengenalan atau pasport antarabangsa, walaupun mereka boleh berbuat demikian akan tetapi dari kedua pihak negeri ini masih boleh menghalang memasuki Sabah Sarawak atas sebab-sebab tertentu yang ditetapkan oleh pihak berkuasa negeri (Utusan, 2016). Manakala, dari segi pendidikan pula, Sabah Sarawak tidak terikat dengan penggunaan bahasa Malaysia sebagai bahasa rasmi kerana kedua negeri tersebut akan mengekalkan bahasa Inggeris sebagai bahasa rasmi,

baik dalam urusan pentadbiran ataupun urusan kehakiman (Utusan Online, 2016). Namun, apa yang dilihat semasa kerajaan terdahulu (BN) sistem pendidikan tidak diberikan kuasa kepada Sabah Sarawak. Sebagai contoh, di Sabah tiada Kementerian Pendidikan diwujudkan dan secara tidak langsung ianya melanggar Perjanjian Malaysia 1963. Lantaran itu, sejak bertukarnya kerajaan baharu (PH), Sabah sudah mempunyai Kementerian yang di panggil sebagai Kementerian Pendidikan dan Inovasi.

Dalam konteks Sarawak dari aspek imigresen pula, negeri tersebut tidak mempunyai kuasa autonomi terhadap Imigresen. Berdasarkan pernyataan Pending Violet Yong selaku ADUN di Sarawak, kuasa autonomi imigresen yang dikatakan oleh kerajaan persekutuan terdahulu (BN) sejak lebih dua tahun lalu sebenarnya tidak wujud (Utusan Borneo (Sarawak), 2017). Sebagai contoh, semua maklumat pangkalan data Jabatan Imigresen Malaysia (JIM) di Putrajaya, Negeri Sarawak tidak mempunyai kuasa untuk mengaksesnya. Di samping itu, pengarah JIM Sarawak hanya mempunyai kuasa pentadbiran yakni tidak mempunyai kuasa memberi arahan bagi melaksanakan penguatkuasaan tertentu imigresen dan semua dasar imigresen berhubung undang-undang imigresen tertakluk kepada kerajaan persekutuan (Utusan Borneo (Sarawak), 2017). Tambahan pula, Kerajaan Sarawak berhasrat untuk mengembalikan status Sarawak kepada kedudukan asal sebelum pindaan Perlembagaan dilakukan pada 1976 dan meminta Putrajaya mempertimbangkan negeri itu setaraf dengan Persekutuan Tanah Melayu. Kenyataan tersebut telah dijelaskan oleh Ketua Menteri Tan Sri Adenan Satem bahawa Sarawak bukan hanya satu daripada 14 negeri dan wilayah kerana di bawah Perlembagaan asal Persekutuan, dimaktubkan bahawa Persekutuan Malaysia terdiri daripada semua negeri di Persekutuan Tanah Melayu, Negeri Sabah dan Sarawak di Borneo dan Singapura (SSKM-SSU(UK), 2016). Dengan itu, sejak beliau mengambil ahli kepimpinan selaku Ketua Menteri pada 2015, beliau amat tegas akan menuntut hak dan autonomi Sarawak kerana bagi beliau Sarawak bukan satu daripada negeri dalam Persekutuan pada 1963 tetapi negeri pengasas dan terdapat perbezaan antara negeri pengasas dengan kedudukan negeri dalam Persekutuan Tanah Melayu.

Strategi yang digunapakai oleh SSKM

Dalam usaha penubuhan SSKM ini agar gerakan mereka dapat sambutan dalam kalangan rakyat di Sabah Sarawak adalah menggunakan medium melalui media sosial. Tidak dapat dinafikan bahawa golongan etnik yang menyokong penuh pergerakan kumpulan atau intiti ini adalah Kadazan, Dusun, Murut dan Rungus (KDMR). KDMR ini merujuk kepada golongan majoriti asli Sabah khususnya yang mana mereka terletak di pantai Barat Sabah. Sering dilihat bahawa untuk mendapatkan suara rakyat Sabah Sarawak, sasaran bagi SSKM adalah mendapatkan kepercayaan penuh terhadap tindakan mereka yang mana memfokuskan kepada golongan etnik asli Sabah, terutamanya di kawasan pedalaman. Jika dilihat dari segi pengetahuan mengenai ilmu sejarah, kumpulan masyarakat pedalaman dilihat mudah untuk bersama-sama menyokong dan menyuarakan hak-hak mereka kerana kawasan pedalaman sering kali dilihat kawasan yang masyarakatnya kurang pengetahuan yang mendalam dan mudah untuk dihasut oleh golongan-golongan yang tidak bertanggungjawab. Maka itu, untuk mendapatkan sokongan penuh terhadap tindakan yang dilakukan oleh SSKM adalah dengan membawa rakyat kawasan pedalaman Sabah dan Sarawak dalam memahami bahawa hak-hak mereka telah dicabuli oleh pihak-pihak tertentu. Dengan itu, beberapa strategi yang diguna pakai oleh SSKM untuk mendapatkan sokongan dalam gerakan mereka.

Antara strategi yang digunakan adalah mendapatkan pengiktirafan yang mana pada peringkat permulaan penubuhan SSKM ini, ia bersifat secara tertutup. Selepas itu, kumpulan ini bergerak dengan cara melakukan perjumpaan secara kecil-kecilan di seluruh tempat di Sabah Sarawak khususnya di kawasan pedalaman yang mana jika dilihat dari segi demografi kawasan pedalaman yang banyak etnik asli Sabah dan Sarawak (SSKM-SSU(UK), 2014). Sebagai contoh, di Sabah etnik yang paling banyak tinggal di kawasan pedalaman adalah Kadazan, Dusun, Murut dan Rungus yang mana berada di pantai Barat Sabah, manakala di Sarawak pula etnik yang paling banyak tinggal di kawasan pedalaman adalah Iban, Melanau dan Bidayu yang berada di Sungai Rajang. Melalui aktiviti yang dilakukan oleh SSKM seperti dalam menyambut hari kemerdekaan di Sabah dan Sarawak yang unik menyebabkan Tanah Melayu merasa tidak nyaman dengan tindakan SSKM. Hal ini demikian kerana, bagi persekutuan (kerajaan pada masa itu)

kumpulan ini merupakan sebuah kumpulan yang cuba mengucar-kacirkan keadaan dan mengganggu gugat kepada keharmonian negara. Namun, sejak berlakunya insiden sedemikian, SSKM menganggap mereka sudah mendapat pengiktirafan daripada kerajaan persekutuan termasuk semua pihak-pihak tertentu hasil gelaran dan tuduhan ke atas kumpulan tersebut (SSKM-SSU(UK), 2014). Melalui tindakan ini juga, SSKM turut berbangga apabila Perdana Menteri Malaya (kerajaan dahulu), Ketua Polis Negara serta kumpulan barisan BN-UMNO turut serta memberi pengiktirafan melalui media sosial mereka masing-masing (SSKM-SSU(UK), 2014). SSKM mengukur bahawa mereka diiktiraf melalui memperkenalkan kumpulan mereka secara terang-terangan di khalayak ramai termasuk di media sosial.

Seterusnya, Ahli Dewan Undangan Negeri (ADUN) Pantai Manis, Datuk Abdul Rahim Ismail dalam sidang DUN Negeri Sabah telah mendakwa bahawa SSKM didukung oleh ahli-ahli politik yang tidak mampu mengumpul cukup sokongan sejak dua pilihan raya lalu dan kini bermain sentimen individu tertentu untuk memperoleh pengiktirafan (Portal Rasmi BN, 2015). Hal ini demikian kerana berdasarkan kenyataan beliau, dapat dilihat bahawa segelintir dalang SSKM pernah berkuasa dan memegang jawatan berpengaruh pada suatu masa dahulu sehingga mereka cuba merekrut Doris Jones. Doris Jones ini merupakan rakyat asli Sabah yang tinggal di United Kingdom serta beliau turut melancarkan pergerakan SSKM melalui media sosial. Menurut ADUN Pantai Manis lagi, adalah jelas dalang-dalang SSKM tidak memiliki niat jujur kecuali ingin memecahbelahkan kesatuan dan keharmonian masyarakat serta memarakkan sentimen anti Semenanjung sekalipun menyedari tindakan mereka tidak benar dan sama dengan penderhaka (Portal Rasmi BN, 2015). Namun, sebelum kemunculan SSKM ini turut juga pergerakan sosial lain seperti HPM63 yang mana ingin cuba untuk membuka ruang kepada rakyat Sabah dan Sarawak bahawa hak-hak Sabah dan Sarawak harus disuarakan. Akan tetapi kedua pergerakan ini mendapati bahawa terdapat kekeliruan dan konflik yang timbul kerana SSKM dan HPM63 tidak bersependapat, ini merupakan penyataan HPM63;

...Perkara 20 adalah ciplak laporan Cobbold dan tidak mempunyai asas dalam Perjanjian Malaysia. Ini menyebabkan beliau mengatakan bahawa tiada guna untuk menuntut perpisahan yang membawa kepada Kemerdekaan sebenar jikalau 20 Perkara dibawa dalam perjuangan.

Ini kerana dalam 20 Perkara, Perkara 7 mengatakan bahawa Sabah dan Sarawak tidak mempunyai hak untuk berpisah. Justeru, ianya adalah satu usaha yang sia-sia.

(Zainnal, 2015)

Manakala, Datuk James Ligunjang pula menyatakan bahawa usaha SSKM-SU(UK) dan PM63 adalah dua usaha yang berbeza. Menurut beliau;

...Petisyen mengandungi saranan untuk pihak tertentu mengambil tindakan manakala HPM63 memfokuskan kepada memberi penerangan mengenai tentang apakah itu Perjanjian Malaysia dan sejauh manakah ia sudah terlaksana.

(Ligunjang, 2015)

Walau bagaimanapun, SSKM turut berterima kasih atas tindakan HPM63 yang sudah berjaya meningkatkan kesedaran kepada rakyat Sabah Sarawak ke atas hak-hak mereka yang sepatutnya. SSKM juga menyatakan pengiktirafan ini wajar diiktiraf kerana ia telah menelanjangkan penipuan, konspirasi serta permainan politik pemimpin-pemimpin Malaya ke atas Bangsa Borneo, iaitu Bangsa Negara Sabah dan Bangsa Negara Sarawak (SSKM- SSU(UK), 2015). Lantaran itu, SSKM yang di bawah oleh Doris Jones cuba untuk mendapatkan pengiktirafan yang mana sekumpulan elit generasi Sabah dan Sarawak sedang memimpin rakyat Sabah dan Sarawak untuk mendapatkan pengiktirafan daripada British dan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) akan kedudukan Sabah dan Sarawak dalam Malaysia SSKM-SSU(UK), 2012). Kumpulan atau entiti ini juga turut mengambil kira penyelesaian untuk menyelesaikan perkara-perkara mengenai hak Sabah Sarawak. Maka, selepas mendapat pengiktirafan antarabangsa, Sabah akan dikenali sebagai 'Republic of Sabah' dan Sarawak sebagai 'Republic of Sarawak' (SSKM-SSU(UK), 2012).

Namun, walaupun kumpulan ini menyatakan bahawa mereka sudah mendapatkan pengiktirafan daripada organisasi antarabangsa seperti PBB dan juga negara-negara lain kita perlu lihat bahawa adakah dengan cara menyatakan mereka mendapat pengiktirafan yang tersebar melalui media sosial menjadi satu alat pengukur bahawa mereka benar-benar mendapatkan pengiktirafan secara sah. Maka, Hasil daripada temu bual pengkaji bersama Timbalan Menteri Pendidikan dan Inovasi Negeri Sabah, YB. Jenifer

Lasimbang menyatakan bahawa pengiktirafan yang mereka katakan adalah tidak benar (Lasimbang, 2018). Hal ini demikian kerana kumpulan ini menyatakan bahawa mereka sudah diiktiraf tetapi masih tiada bukti yang kukuh seperti dokumen ataupun perjanjian terhadap pengiktirafan mereka. Di samping itu, berdasarkan kenyataan YB., beliau sudah pun berjumpa dengan ketua PBB bertanya isu tersebut. Berdasarkan pendapat peribadi beliau bahawa ia tidak bersetuju jika PBB mengiktiraf kumpulan ini sebab PBB sudah pun mengiktiraf Malaysia sebagai sebuah negara, maka jika PBB mengiktiraf kumpulan ini seolah-olah PBB telah mungkir janji terhadap Malaysia (Lasimbang, 2018). Maka itu, apa yang dapat disimpulkan bahawa walaupun mereka mengaku kumpulan mereka mendapat pengiktirafan daripada PBB dan negara-negara lain akan tetapi itu adalah sekadar kenyataan kumpulan tersebut kerana belum ada bukti yang kukuh dan PBB dan negara-negara lain tidak boleh mengesahkan secara sesuka hati dan perlu ada kajian lebih mendalam sebelum mengeluarkan keputusan.

Strategi yang seterusnya adalah menandatangani petisyen melalui media sosial yang mana sejak penubuhan SSKM ini pada tahun 2011, cubaan yang mereka lakukan adalah untuk mendapatkan sokongan daripada rakyat Sabah dan Sarawak. Antara usaha yang dilakukan oleh SSKM ini adalah dengan memulakan pungutan Petisyen pada 2012 secara online dengan target minimum seramai 300,000 orang kerana jumlah ini merupakan standard antarabangsa (SSKM-SSU(UK), 2014). Walau bagaimanapun, pihak kerajaan cuba untuk membendung tindakan kumpulan ini melalui menyekat pergerakan SSKM sehingga dilabelkan oleh pihak kerajaan pada masa itu dengan kumpulan yang diharamkan untuk bertindak atau menyebarkan fahaman mereka. Sebagai contoh, Menteri Keselamatan Dalam Negeri iaitu Datuk Seri Zahid Hamidi dan Perdana Menteri Malaysia iaitu Datuk Seri Najib Razak pada ketika itu telah mengeluarkan pernyataan bahawa pihak kerajaan akan cuba bersatu dengan pihak Polis Diraja Malaysia untuk membanteras kumpulan SSKM. Berdasarkan pernyataan bekas Perdana Menteri Malaysia, beliau amat tegas dengan dasarnya iaitu Akta Hasutan akan dikekalkan dan akan dimasukkan dalam peruntukan khas yang bertujuan melindungi kesucian Islam dan agama lain serta dakwaan mereka yang menghasut agar Sabah dan Sarawak keluar Malaysia (Berita Harian, 2014). Melalui pernyataan beliau beberapa pihak NGO turut menyokong tindakan Bekas Perdana Menteri

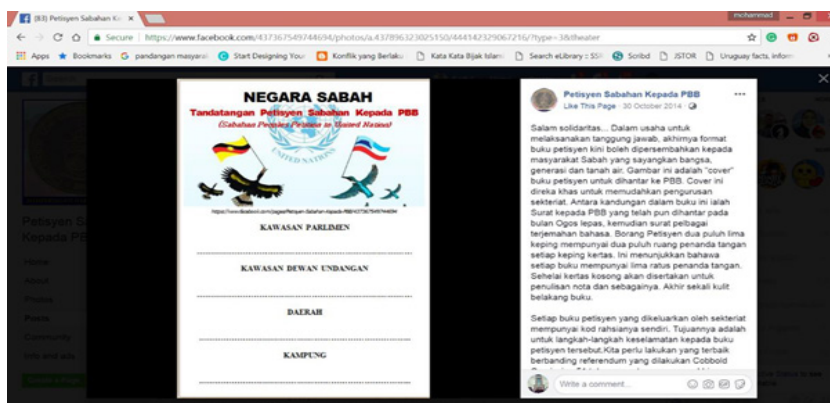
Malaysia seperti Presiden Parti Progressif Penduduk (PPP), iaitu Tan Sri M Kayveas dan Presiden Kongres Indian Muslim Malaysia (KIMMA) iaitu Datuk Seri Syed Ibrahim Kader.

Seterusnya, walau bagaimanapun tindakan tegas yang dilakukan oleh kerajaan Malaysia pada ketika itu, akan tetapi pengasas SSKM (Doris Jones) tetap dengan pendiriannya yang mana cuba menjawab atas tuduhan SSKM sebagai kumpulan NGO yang sah. Menurut Doris Jones, kumpulan SSKM bukan berdaftar sebagai kumpulan NGO di bawah ROS dan mengapa KDN boleh mengharamkan SSKM ini sedangkan ianya tidak berdaftar di Malaysia (SSKM-SSU(UK), 2014). Hal ini turut dijelaskan Doris bahawa SSKM merupakan Kumpulan Sosial yang ditubuhkan di dalam laman sosial Facebook yang mana kumpulan tersebut bebas untuk menubuhkan apa-apa sahaja kumpulan sosial yang diinginkan. Menurut Doris lagi, SSKM bergerak di dalam Media Sosial dan telah menjadi sebuah NGO yang berdaftar penuh di United Kingdom of Great Britain dan Northern Ireland (UK) (SSKM-SSU(UK), 2014). Hal ini demikian kerana di negara UK sendiri pergerakan untuk menuntut Kemerdekaan bukan satu jenayah kerana ianya telah ditakrifkan sebagai Hak Suara Bangsa dalam sesebuah Negara menurut resolusi PBB. Sebagai contoh, perjuangan Persatuan Bangsa Negara Scotland yang menuntut perpisahan daripada UK dilihat sebagai salah satu perjuangan Hak Asasi Manusia yang mesti dihormati yang berlaku secara demokrasi melalui undian suara rakyatnya (Keating, 2015: 94–95). Maka itu, kumpulan SSKM ini cuba untuk ikut cara Scotland untuk mendapatkan kemerdekaan melalui media sosial dengan menggunakan *Go-Petition*.

Lantaran itu, SSKM menggunakan sebaik mungkin menggunakan media sosial untuk meraih sokongan rakyat dengan cara menandatangani di *Go-Petition* kerana melalui cara ini merupakan salah satu cara yang sah dan diterima sebagai satu petisyen rasmi (SSKM-SSU(UK), 2014). Melalui *Go-Petition*, ia banyak membantu NGO di peringkat antarabangsa dalam membawakan permasalahan dan perjuangan mereka kepada perhatian kerajaan dan dunia. Walau bagaimanapun, ada juga sesetengah NGO cuba menyatakan bahawa *Go-Petition* yang digunakan oleh SSKM ini tidak Sah dan tidak diterima dan pihak yang mengatakan tersebut adalah daripada pihak Sarawak People's Aspiration (SAPA) yang dipimpin oleh Lina Soo. Namun,

kritikan atau sindiran yang dilakukan oleh SAPA terhadap SSKM tidak menjatuhkan semangat kumpulan tersebut, malahan mereka dapat membuat Go-Petition itu di laman sesawang dengan tajuk “*SSKM SSU Petition: Call for Action Over Restoration of Sabah Sarawak Independence*” (Go-Petition, 2011). Selain itu, SSKM juga turut menyatakan bahawa di Borneo khususnya di Sabah, banyak pihak NGO yang sefahaman dengan SSKM antaranya Momogun Seek for Self-Determination (Mosik), Semangat Satu Perjuangan Rakyat (SSPR), United Borneo Front (UBF), Sabah Freedom Movement (SFM) dan Borneo Youth Revival (BYR) (SSKM-SSU(UK), 2014). Manakala, di peringkat antarabangsa pula pihak SSKM mempunyai hubungan kerjasama lebih daripada 60 NGO antarabangsa tetapi hanya 12 daripadanya sahaja yang aktif dalam pergerakan mereka. Antaranya ialah *Transnational Government of Tamil Eelam (TGTE)*, *Kurdistan Government in EXILE*, *Kesri Lehar-Skih Genocides*, *Baluchistan Human Rights Movement*, *Yes England*, *Free Tibet*, *South Azerbaijan Campaign for Freedom*, *Freedom for Welsh*, *Freedom for West Papua*, *Southern Cameron Freedom Movement*, *Sindhi Movement* dan *Freedom for Catalonia* (SSKM-SSU(UK), 2014).

Selain itu, SSKM juga turut cuba sedaya upaya mendapatkan tandatangan petisyen dalam kalangan rakyat Sabah Sarawak untuk mengesahkan mereka selaku badan NGO yang berdaftar. Di bawah ini adalah contoh borang Tandatangan Petisyen yang dikeluarkan oleh SSKM untuk diserahkan kepada PBB.

Rajah 1 Borang petisyen kepada PBB

Sumber Laman sosial rasmi Facebook petisyen Sabahan kepada PBB, 2018

Melalui petisyen ini bahawa SSKM akan membawa kes ini kepada peringkat antarabangsa. Hal ini demikian kerana, kes ini sememangnya kes antarabangsa yang mana Perjanjian Malaysia ini melibatkan 5 buah Negara dengan mendapatkan pengiktirafan oleh PBB (SSKM-SSU(UK), 2015). Maka, melalui petisyen yang di bawa oleh SSKM adalah cubaan untuk meyakinkan pihak PBB dalam usaha SSKM yang ingin menubuhkan kumpulan NGO yang berdaftar secara sah. Namun, sejak pengedaran petisyen ini berlaku banyak halangan dihadapi oleh kumpulan SSKM seperti ketua parti pakar cuba untuk melarang kumpulan SSKM dalam memungut petisyen mereka, malahan Parti Pakar mengajak kumpulan SSKM dalam membantu kempen HPM63. Maka, bagi pihak SSKM, sikap HPM63 telah membawa unsur-unsur yang cuba untuk mencalarakan usaha SSKM yang sedang atau telah dilakukan oleh kumpulan mereka.

Hala Tuju SSKM Pasca PRU-14

Dalam bahagian ini merupakan bahagian analisa pengkaji mengenai hala tuju SSKM pasca PRU-14. SSKM ini merupakan satu kumpulan atau gerakan NGO yang membawa Sabah Sarawak daripada Tanah Melayu. Tidak dapat dinafikan dengan perjuangan yang dibawa oleh SSKM kerana ia baik untuk rakyat sama untuk mengetahui hak-hak mereka khususnya di kawasan pedalaman yang kurang pengetahuan terhadap hak-hak milik Sabah Sarawak. Hak-hak ini jika dibawa berbincang bersama pihak yang bertanggungjawab secara tidak langsung perkara ini akan mudah diselesaikan tanpa ada sebarang konflik. Namun, apa yang dilihat pada gerakan SSKM ini seolah-olah mereka cuba untuk memporak-porandakan keadaan lagi sehingga ianya menjadi begitu rumit. SSKM mengakui bahawa Sabah merupakan sebuah negara yang berdaulat pada ketika dahulu di bawah Piagam Syarikat British Borneo Utara yang mana dahulunya Sabah dikenali sebagai British North Borneo Company. Oleh hal yang demikian, mereka menginginkan negara bangsa yang bebas untuk memerintah Sabah sebagai sebuah negara yang diiktiraf. Maka, pelbagai usaha mereka lakukan untuk mendapatkan pengiktirafan daripada PBB agar Sabah dapat keluar daripada Tanah Melayu.

Di samping itu, di sisi lain pula, SSKM menyatakan Sabah dahulunya merupakan salah satu daripada wilayah Kerajaan Brunei yang telah diserahkan secara sah kepada Syarikat British Borneo Utara (SBUB). Secara tidak langsung Sabah merupakan sebuah negara yang berdaulat. Sebagai contoh, seperti negara Australia yang boleh disamakan dengan Sabah yang mana mereka juga merupakan kolonial daripada penjajahan British pada ketika itu, akan tetapi yang membezakan adalah Australia telah menjadi sebuah negara kedatangan ribuan pendatang Anglo-Saxon untuk membina sebuah negara bangsa. Rizal Zamani dalam hal ini menghujahkan bahawa,

These two political entities share a lot in common duet he their historical past. They have both known one another since the 18th century. Notably, both countries had a British colonial background that has been founded by private explorers from England. Nonetheless, they experienced different fates from the start of the 20th century.

(Rizal Zamani, *et al.*, 2013:153)

Status Sabah sebagai sebuah negara yang berdaulat dapat difahami melalui kajian sejarah pada masa lampau. Oleh yang demikian, SSKM cuba membawa Sabah untuk keluar daripada Tanah Melayu kerana mereka menganggap bahawa mereka masih dijajah oleh Tanah Melayu disebabkan hasil muka bumi mereka yang telah dieksploitasi oleh Kerajaan Persekutuan (Putrajaya).

Walau bagaimanapun, tindakan yang dilakukan oleh SSKM bukanlah satu perkara yang menggembarakan kepada seluruh rakyat Malaysia khususnya di Sabah. Hal ini demikian kerana, berdasarkan penelitian pengkaji bahawa kumpulan yang menyokong SSKM boleh dikategorikan sebagai kumpulan yang minoriti yang hanya tertumpu di kawasan pantai barat Sabah khususnya di kawasan pedalaman. Namun, setelah berlakunya PRU-14 pada tahun ini, sejarah bagi seluruh rakyat Malaysia telah terukir yang mana tewasnya kerajaan terdahulu (BN) sudah beralih kuasa kepada kerajaan baharu (PH) dan begitu juga di Sabah yang mana kerajaan negeri diperintah oleh BN dan kini beralih kuasa kepada kerajaan Parti Warisan Sabah. Apa yang dilihat pada masa kini, Parti Warisan Sabah merupakan salah satu parti yang cuba untuk memperkasakan atau menuntut hak-hak Sabah sekali gus cubaan untuk

menyatukan kembali pantai barat Sabah dan pantai timur Sabah yang dilihat berlaku konflik dalaman di antara mereka. Tidak dapat dinafikan bawah jika dibandingkan di antara manifesto Parti Warisan Sabah dan BN, manifesto BN lebih memperkasakan lagi hak-hak Sabah. Perkara ini dibuktikan hasil daripada kenyataan Datuk Seri Anifah Aman yang merupakan Ahli Parlimen Kimanis bahawa BN sudah pun melakukan agenda dalam memperkasakan semangat Perjanjian Malaysia 1863 (Berita Harian Online, 2018). Maka, secara tidak langsung hasil daripada PRU-14, ramai parti-parti komponen di Sabah sudah sedar bahawa kepentingan memartabatkan MA63 itu perlu ditegakkan dan ia merupakan seiring dengan perjuangan yang dilakukan oleh kumpulan SSKM.

Selain itu, melihat daripada tindakan SSKM semasa PRU-14, pengkaji cuba menyatakan bahawa SSKM ini boleh dikategorikan sebagai *check and balance* di semua parti-parti komponen di Sabah. *Checks* dalam konteks ini merujuk kepada keupayaan dan tanggungjawab setiap ahli (anggota) untuk memantau segala aktiviti ahli yang lain dan *balances* pula merujuk kepada keupayaan dan tanggungjawab setiap ahli (anggota) untuk menggunakan kuasanya bagi menghadkan kuasa ahli yang lain sama ada pada skop am atau kes-kes yang tertentu (Ugwanyi *et al.*, 2015: 15). Sejak berlakunya PRU-14, SSKM melakukan hal demikian yang mana, ada dalam kalangan anggota ahlinya SSKM terlibat dalam parti politik di Sabah dan boleh dikatakan hampir semua parti-parti politik yang berada di Sabah mempunyai anggota SSKM walaupun perkara ini tidak dapat dikenal pasti secara konkrit (Lasimbang, 2018). Secara tidak langsung, SSKM juga turut terlibat dalam politik dan cuba untuk menilai tindakan atau manifesto parti-parti politik di Sabah semasa PRU-14. Maka, boleh dikatakan bahawa SSKM akan melihat parti politik yang lebih cenderung ke arah memperjuangkan hak-hak Sabah walaupun apa yang kita lihat hampir kesemua parti di Sabah cuba memperjuangkan atau menyuarakan hak-hak Sabah. Jelas di sini bahawa, SSKM lebih bersifat perjuangan individu bukannya untuk rakyat Sabah kerana mereka ingin memperkukuhkan kedudukan mereka. Namun begitu, tidak mustahil juga SSKM pada masa itu masih dalam fasa pemerhatian terhadap parti-parti politik di Sabah.

Seterusnya, melihat apa yang berlaku semasa dan pasca PRU-14 baru-baru ini, pilihan raya baru-baru ini telah membuat wakil-wakil parti politik yang bertanding ini sedar bahawa rakyat Sabah inginkan perubahan yang baharu di Sabah. Menerusi platform parti tempatan iaitu kemenangan Parti Warisan Sabah rakyat sedar bahawa pimpinan BN Sabah tidak dapat memperjuangkan hak-hak Sabah. Maka, berlakunya peralihan kuasa semasa PRU-14, yang mana jika dilihat di Sarawak juga turut menghentam balik BN walaupun pada asasnya mereka parti komponen BN. Perkara ini telah dinyatakan dalam akbar bahawa parti politik tempatan kelihatan seolah-olah sudah tidak berminat memandangkan BN sudah tidak mempunyai harapan lagi untuk menjalinkan sebarang gandingan dengan parti-parti tempatan yang lain (Mohd Latif, 2018). Melalui tindakan ini, parti-parti pusat tidak akan ada lagi di negeri-negeri khususnya di Sabah dan Sarawak dan parti tempatan akan lebih mudah mengambil tindakan dengan cara mengawal segala urusan negeri masing-masing jika tanpa campur tangan daripada kerajaan pusat. Secara amnya, hala tuju SSKM pasca PRU-14 boleh dikatakan selari dengan perjuangan mereka yang mana parti-parti tempatan mula sedar akan kepentingan dan hak-hak yang perlu mereka perjuangkan.

Sejauh Manakah Isu SSKM Relevan?

Gerakan ini mempunyai peranan yang tersendiri dalam politik dua negeri tersebut, kewujudannya banyak memberi pengaruh kepada perubahan politik di negeri ini khususnya di Sabah. Desakan-desakan atau tuntutan-tuntutan yang diketengahkan oleh kumpulan ini mendapat perhatian daripada kerajaan pemerintah terdahulu dan kini, ia menyebabkan beberapa jawatankuasa telah ditubuhkan bagi mengkaji semula MA63 agar segala perjanjian itu dipatuhi (MalaysiaKini, 2018). Sebelum ini, isu berkaitan Perkara 20 & 18, MA63, dan isu keluar Malaysia adalah isu yang tidak boleh disentuh dan jarang dibangkitkan oleh ahli politik (sehingga ada dalam kalangan parti politik yang ditangkap di bawah Akta ISA). Walau bagaimanapun, kini ia menjadi isu yang boleh diperkatakan secara bebas. Beberapa tuntutan juga turut diperjuangkan oleh parti-parti tertentu di dua negeri ini dan diberi perhatian oleh kerajaan Persekutuan. Justeru, gerakan SSKM ini agak relevan sebagai gerakan kepada

perubahan politik yang lebih baik dalam aspek hak-hak Sabah Sarawak dalam Persekutuan Malaysia, tetapi bukan kepada keluar dari Persekutuan (Lasimbang, 2018). Maka, SSKM ini boleh dikatakan sebagai suatu kumpulan yang tidak relevan lagi atas perjuangan mereka kerana kerajaan persekutuan pada masa kini sudah mengambil berat dan memperhatikan atas apa yang menjadi hak Sabah Sarawak.

Selain itu, di peringkat Negeri khususnya Sabah, janji dalam 13 teras manifesto Parti Warisan Sabah merupakan salah satu langkah-langkah kerajaan negeri akan membangkitkan isu hak yang perlu rakyat Sabah miliki (Sinar Online, 2018). Salah satu daripada 13 teras tersebut yang sama seakan tuntutan SSKM perjuangankan adalah menegak dan memperkasa hak-hak rakyat dan negeri Sabah. Dalam kandungan teras tersebut Parti Warisan Sabah akan melindungi kebebasan beragama, kebebasan mengamalkan bahasa ibunda, menuntut hak-hak dari Kerajaan Persekutuan, kerjasama kepada jabatan dan agensi-agensi yang bertindih antara kuasa persekutuan dan kuasa-kuasa kerajaan Negeri Sabah (autonomi), mengkaji peranan Petronas mengenai hasil petroleum dan gas, dan mengkaji peranan FELDA, dan mendesak Kerajaan Persekutuan membatalkan Dasar KABOTAJ yang mewajibkan eksport dan import perdagangan hanya melalui Pelabuhan Klang (OhKunak.Info, 2018). Oleh yang demikian, isu SSKM ini sudah tidak relevan dengan kewujudan mereka apatah lagi cubaan kumpulan mereka yang inginkan berpisah daripada Malaysia. Hal ini demikian kerana, boleh dikatakan kesemua tuntutan sudah dipenuhi berdasarkan tuntutan Perlembagaan Malaysia. Contoh yang terbaik yang dilakukan oleh Parti Warisan Sabah adalah dengan mewujudkan beberapa kementerian baharu salah satunya adalah Kementerian Pendidikan dan Inovasi, Kementerian Kesihatan dan Kesejahteraan Rakyat dan Kementerian Hal Ehwal Anak Negeri (Sinar Online, 2018). Kementerian ini sangat penting bagi rakyat Sabah kerana rakyat memerlukan pendidikan, penyediaan perkhidmatan kesihatan, serta pentadbiran undang-undang yang betul. Walaupun beberapa manifesto belum direalisasikan namun dengan adanya manifesto akan menjadi penanda aras yang harus Parti tersebut lakukan untuk rakyat khususnya di Sabah.

KESIMPULAN

Secara keseluruhannya, dalam penulisan ini pengkaji cuba untuk memberikan gambaran kepada pembaca secara jelas dalam kalangan masyarakat mengenai isu-isu yang membawa kepada penubuhan SSKM khususnya yang berada di Borneo Malaysia atau Timur Malaysia. Dalam hal ini, pengkaji cuba mengupas sejauh mana hak-hak yang mereka perjuangkan dalam gerakan pemisah yang di bawah oleh kumpulan tersebut walaupun pada dasarnya SSKM menganggap kuasa negeri dan hak-hak Sabah dan Sarawak telah di manipulasi atau dieksploitasi oleh kerajaan Malaysia sebelum ini. Walaupun kumpulan ini tidak mendapatkan pengiktirafan daripada kerajaan Malaysia akan tetapi mereka amat bersungguh-sungguh dengan perjuangan yang mereka bawah sehingga membawa isu ini kepada PBB. Di samping itu, kerajaan terdahulu juga tidak mendiadakan diri kerana kumpulan ini akan menggugat terhadap keharmonian dan keselamatan negara. Salah satu contoh tindakan kerajaan negeri terdahulu membendung pergerakan ini dengan cara mengenal pasti individu-individu yang terlibat untuk dilakukan tindakan selanjutnya yang diarahkan oleh Menteri Tugas-tugas Khas Sabah (ESSCOM Times, 2014).

Tujuan Menteri Tugas-tugas Khas Sabah melakukan tindakan sedemikian disebabkan kerana beliau takut akan menjejaskan keselamatan negara Malaysia khususnya di Sabah dan Sarawak. Anggota Dewan Undangan Negeri Kedamaian Sabah seperti Pantai Manis dan Kuala Penyu juga turut mengambil serius terhadap kumpulan SSKM. Hal ini demikian kerana, kerajaan negeri sangat memandang serius terhadap isu ini walaupun perbuatan atau tindakan ini muncul hanya disebabkan oleh segelintir masyarakat yang bertujuan untuk menghasut dan mencetuskan provokasi terhadap keamanan negara. Jika dilihat sejak penubuhan Malaysia, Sabah dan Sarawak adalah negeri yang amat ketinggalan dari segi infrastruktur serta taraf hidup rakyat yang rata-ratanya tergolong dalam kategori miskin dan miskin tegar. Jika dilihat dari segi bentuk muka bumi Sabah dan Sarawak, kedua negeri ini mempunyai kekayaan sumber semula jadi yang boleh dapat memperbaiki taraf hidup rakyat (Utusan Borneo, 2014). Bukan sahaja ketinggalan dari aspek pembangunan akan tetapi Sabah dan Sarawak juga merupakan negeri yang termiskin di Malaysia jika dibandingkan dengan Semenanjung Malaysia atau Barat Malaysia. Maka itu, wujudnya semangat ethno-nasionalisme dalam

kalangan rakyat Sabah dan Sarawak hasil daripada semangat kepelbagaian etnik yang sudah mengetahui hak-hak mereka melalui penyebaran yang di bawah oleh SSKM. Maka, jika dilihat di sini semangat ethno-nasionalisme itu amat penting kepada SSKM agar dapat sokongan rakyat kedua negeri ini khususnya etnik bumiputera Sabah dan Sarawak seperti Kadazan, Dusun, Murut, Rungus dan Iban.

Seterusnya, dari aspek lain kewujudan SSKM ini adalah menginginkan kuasa autonomi di kedua negeri ini. Namun, mereka beranggapan bahawa kerajaan persekutuan sering menghalang kerajaan negeri untuk diberikan kuasa dalam memerintah negeri Sabah dan Sarawak dengan sendirinya. SSKM menginginkan kerajaan persekutuan memberikan kuasa autonomi dalam beberapa aspek seperti pendidikan, perdagangan dan perindustrian agar mereka dapat memajukan negeri Sabah dan Sarawak tanpa sebarang halangan daripada mana-mana pihak khususnya daripada kerajaan persekutuan. Maka itu, wujudnya konsep Federalisme ini agar tidak berlaku pertindihan kuasa di antara kerajaan persekutuan dan kerajaan negeri yang mana ada beberapa perkara kerajaan persekutuan tidak perlu ikut campur dari segi pentadbiran. Sebagai contoh, sektor pelancongan salah satu penyumbang utama ekonomi negeri Sabah kerana negeri ini kaya dengan keindahan alam semula jadi (MalaysiaKini). Maka, kerajaan persekutuan tidak perlu masuk campur dengan memberikan tarif terhadap pelancong yang datang ke Sabah, malahan apa yang perlu kerajaan persekutuan ikut campuri adalah tentang keselamatan yang mana perlu adanya penambahbaikan dari segi peralatan di Sabah seperti Bot untuk menjaga perairan Sabah.

Selanjutnya, kerajaan persekutuan yang sebelum ini juga turut melabelkan kumpulan ini sebagai gerakan yang haram dan pergerakan ini boleh didakwa di bawah Akta Hasutan. Tujuan kerajaan berbuat demikian kerana kumpulan ini boleh membawa kepada konflik yang berlaku di antara kerajaan persekutuan dan rakyat di kedua negeri tersebut. Walaupun, kumpulan ini telah diharamkan di Malaysia akan tetapi tindakan kumpulan ini begitu bijak yang mana mereka menggunakan medium media sosial untuk menyebarkan fahaman mereka kepada rakyat khususnya Sabah dan Sarawak. Kumpulan ini juga telah aktif dalam laman sesawang mereka seperti di *Facebook* dan *blog* untuk cubaan memperlihatkan kepada rakyat Sabah

dan Sarawak tentang sejarah penubuhan Malaysia dan hak-hak rakyat Sabah mengikut MA63. Baru-baru ini pengkaji baharu mengetahui bahawa bukan hanya sekadar di *Facebook* dan *blog* sahaja mereka gunakan tetapi *YouTube* juga mereka gunakan sebagai salah satu medium untuk mereka sebarkan fahaman mereka dengan memuat naik video-video sejarah Sabah dan Sarawak. Bukan hanya satu akaun akan tetapi ada pelbagai akaun di *YouTube* yang mereka ada seperti mana yang berlaku pada *blog-blog* di internet.

Lantaran itu, sejak adanya PRU-14 pada tahun ini pengkaji melihat gerakan SSKM begitu kurang memperlihatkan aktiviti mereka sama ada melalui penyebaran di media sosial atau pun pergerakan-pergerakan yang berlaku di kawasan pedalaman. Kemenangan yang berlaku pada Parti Warisan Sabah setelah menewaskan kubu kuat BN di Sabah berkemungkinan SSKM akan merasa hak-hak mereka akan dapat ditegakkan akan tetapi perkara ini belum dapat diukur dan menilai sama ada Parti Warisan Sabah dapat meredakan kemarahan kumpulan SSKM. Hal ini demikian kerana Parti Warisan Sabah yang baharu sahaja memerintah kerajaan negeri dalam beberapa tempoh bulan ini belum memperlihatkan sepenuhnya dalam memperkasakan hak-hak Sabah. Namun, apa yang dapat dilihat pada saat Kerajaan Negeri Sabah sudah mengorak langkah daripada segi pembaharuan ke atas Sabah seperti mewujudkan beberapa kementerian yang baharu (Kementerian Pendidikan dan Inovasi, Kementerian Kesihatan dan Kesejahteraan Rakyat dan Kementerian Hal Ehwal Anak Negeri) (Fifi Harteeny, 2018). Di samping itu, Ketua Menteri Sabah juga menyatakan bahawa mewujudkan kementerian baharu ini tidak akan membawa kepada pertindihan kuasa dengan agensi-agensi di peringkat persekutuan, malahan dengan wujudnya kementerian ini Sabah sistem pentadbiran kerajaan negeri akan lebih efisien. Maka, tiada ruang lagi SSKM ini untuk menyuarakan rasa tidak puas hati mereka kerana di peringkat persekutuan mahupun di peringkat negeri sudah memandang serius mengenai sistem pentadbiran seiring dalam memperkasakan budaya, bahasa dan hak-hak lain di negeri Sabah dan Sarawak.

RUJUKAN

- Berita Harian. (2014). Najib 'berani dan tegas'. Dilayari daripada <https://www.bharian.com.my>. 16 Ogos 2018.
- Berita Harian. (2018). Manifesto BN jauh lebih memperkasa Sabah, Sarawak. Dilayari daripada *Berita Harian*. <https://www.bharian.com.my>, 24 Ogos.
- Collier, J. (t.t.). *What is autonomy?* Australia: University of Newcastle. Dilayari daripada <https://pdfs.semanticscholar.org/15ed/ff35e5fb5cde6960e1d51c85a815355d6648.pdf>. 10 Ogos 2018.
- Eko Prayitno Joko. (2014). Isu Pemilikan Wilayah Pantai Timur Sabah: Satu Penelusuran daripada Sudut Sumber Sejarah. *Jurnal Kinabalu*, 20, 1–34.
- ESSCOM Times. (2014). *Dalang di sebalik isu SSKM sudah dikenal pasti*. Dilayari daripada <https://esscom.gov.my/?p=11886>. 28 Ogos 2018.
- Fifi Harteeny Marzuki. (2018). Tiga Kementerian baharu tidak bertindih – Shafie Apdal. *Astro Awani*. Dilayari daripada <http://www.astroawani.com>, 28 Ogos.
- GoPetition. (2011). *SSKM SSU Petition: Call for action over restoration of Sabah Sarawak independence*. Dilayari daripada <https://www.gopetition.com>, 16 Ogos 2018.
- Huntington, S. P. (1973). *Political order in changing societies*. London: Yale University Press.
- Isjwara, F. (1995). *Pengantar ilmu politik*. Bandung: Bina Cipta.
- Keating, M. (2015). The Scottish independence referendum and after. *REAF*, 21, 73–98.
- Laman Sosial Rasmi Facebook. (2018). *Petisyen Sabahan kepada PBB*. Dilayari daripada <https://www.facebook.com/437367549744694/photos/a.437896323025150/444142329067216/?type=3&theater>, 16 Ogos.
- Lasimbang, J. (2018). *Ahli politik Parti Warisan Sabah merangkap Timbalan Menteri Pendidikan dan inovasi negeri Sabah*. Temu bual di Kolopis Office pada 16 Ogos
- Lee Kuok Tiung. (2015). Peningkatan berita isu Tanah Hak Adat Anak Negeri (NCR) dalam akhbar tempatan Sabah: Analisis perbandingan antara Daily Express dan New Sabah Times. *MANU*, 22, 107–136.
- MalaysiaKini. (2017). *Kadar kemiskinan Malaysia paling rendah di Asia Tenggara - Salleh*. Dilayari daripada <https://www.malaysiakini.com>, 27 Disember.
- Malaysiakini. (2018). *HARAPAN tubuhkan jawatankuasa kaji MA63*. Dilayari daripada <https://www.malaysiakini.com>, 19 Julai.
- MalaysiaKini. (2018). *Sabah akan struktur semula jabatan, agensi, GLC – KM*. Dilayari daripada <https://www.malaysiakini.com>, 25 Jun.
- Mohd Latif Ahmad. (2018). *Tiada BN di Sarawak, UMNO mungkin cari tapak*. Berita Harian, 16 Jun.
- Mohd. Foad Sakdan. (1999). *Pengetahuan asas politik Malaysia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

- Portal Rasmi BN. (2015). *SSKM sekadar angan ciptaan ahli politik gagal*. Dilayari daripada <https://www.bnbbc.my>, 13 Ogos 2018.
- Marican, S. (2009). *Penyelidikan sains sosial: Pendekatan pragmatik*. Selangor: Edusystem Sdn. Bhd.
- Sinar. (2018). *Pelbagai cabaran 100 hari Warisan tadbir Sabah*. Dilayari daripada <http://www.sinarharian.com.my>, 24 Ogos.
- SSKM-SSU (UK). (2014). *Tuntutan hak mutlak bangsa negara Sabah dan bangsa negara Sarawak*.
- SSKM-SSU(UK). (2012). *Sabah Sarawak wajar bebas dari Malaysia*. Dilayari daripada <http://www.sabahsarawakmerdeka.com>, 13 Ogos 2018.
- SSKM-SSU(UK). (2014). Kenyataan rasmi SSKM-SSU(UK) terhadap kenyataan Zahid Hamidi dan Najib Razak berhubung pengharaman SSKM. Dilayari daripada <http://www.sabahsarawakmerdeka.com>, 16 Ogos 2018.
- SSKM-SSU(UK). (2014). *Kenyataan rasmi SSKM-SSU(UK) terhadap NGO SAPA*. Dilayari daripada <http://www.ssuuk.com>, dilayari pada 16 Ogos 2018.
- SSKM-SSU(UK). (2015). *Kenyataan rasmi SSKM-SSU(UK) berhubung dengan kekeliruan kumpulan hormati Perjanjian Malaysia 1963 (HPM63)*. Dilayari daripada <http://www.ssuuk.com>, 13 dan 16 Ogos 2018 .
- SSKM-SSU(UK). (2016). *Adenan beritahu Putrajaya, Sarawak bukan hanya satu negeri dalam Persekutuan, mahu kembalikan status asal*. Dilayari daripada <http://www.ssuuk.com> pada 12 Ogos 2018.
- Syed Ibrahim Syed Noh. (2017). *KDNK, GNI hanya nombor jika realiti rakyat susah*. Dilayari daripada <https://www.malaysiakini.com/news/405899> pada 9 Ogos 2018.
- Trindade, F. A. & Lee, H. P. (1986). *The Constitution of Malaysia: Further perspectives and developments*. New York: Oxford University Press.
- Ugwanyi, B. I., et al. (2015). Effecting checks and balances of powers in the local government system in Nigeria: A critical discourse on the experience and the implications for good governance. *Journal of Policy and Development Studies*, 9 (5), 11–23.
- Unit Penyelarasan Pelaksanaan (ICU). (2017). *Statistik kemiskinan nasional 2017*. Dilayari daripada <http://www.data.gov.my>, 9 Ogos 2018.
- Utusan Borneo. (2014). Sarawak, Sabah masih ketinggalan aspek pembangunan - Azmin. 20 April.
- Utusan Borneo. (2017). Kuasa autonomi imigresen Sarawak tidak wujud - Yong. 22 Februari.
- Utusan. (2015). Kumpulan SSKM disifatkan sebagai penderhaka negara. Dilayari daripada <http://www.utusan.com.my>, 9 Ogos 2018.
- Utusan. (2016). Autonomi penuh untuk Sabah Sarawak?, <http://www.utusan.com.my>, dilayari pada 13 Ogos 2018.

- Wan Shawaluddin Wan Hassan & Ramli Dollah. (2008). Isu-isu keselamatan di Sabah dan impak kepada Malaysia. *JATI: Jurnal Jabatan Asia Tenggara Universiti Malaya*, 13, 49–68.
- World Bank Group. 2017. *Malaysia economic monitor: Turmoil to transformation 20 Years after the Asian Financial Crisis*. Kuala Lumpur: Global Knowledge & Research Hub in Malaysia.
- Zaini Othman, Eko Prayitno Joko, Ramli Dollah, Amrullah Maraining & Kim Jong Eop. (2016). Malaysia's 13th General Election: Sabah-Barisan Nasional Fixed-Deposit State? *Southeast Asia Review*, 26 (3), 91–118.

